2

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI, CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”
____
O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor
A.A.Elmurodov
2024 yil “29” 08

STATISTIKA

FANI BO‘YICHA

SILLABUS

(Sirtqi ta’lim 2 –bosqich talabalari uchun)

Bilim sohasi:	300000	-	Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot
Ta’lim sohasi:	310000	-	Ijtimoiy va xulq atvorga mansub fanlar
Ta’lim yo‘nalishi:	60310100	-	Iqtisodiyot (qishloq xo‘jaligida)

Samarqand – 2024

Modul / FAN SILLABUSI
Iqtisodiyot fakulteti
60310100 – Iqtisodiyot (qishloq xo‘jaligida) ta’lim yo‘nalishi

Fan nomi:	**Statistika**
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	STATB1306
Yil:	2024-2025
Semestr:	3
Ta’lim shakli:	Sirtqi ta’lim
Mashg‘ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180
Ma’ruza	12
Amaliy mashg‘ulotlar	16
Mustaqil ta’lim	152
Kredit miqdori:	6
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O‘zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Talabalarga statistikani nazariy asoslarini, ma’lumotlarni to‘plash va qayta ishlash usullarini, umumlashtiruvchi ko‘rsatkichlarni hisoblashni, statistik tahlil usullarini, davlat statistikasini tarkibi, makroiqtisodiy ko‘rsatkichlarni xalqaro talablarga mos keladigan milliy hisoblar tizimi, ularni holatini ifodalovchi ko‘rsatkichlar tizimini hisoblash va ularni tahlil etish usullarini o‘rgatish hamda nazariy bilimlarni amaliyotda tatbiq etish ko‘nikmasini hosil qilishdan iborat.

Fanni o‘zlashtirish uchun zarur boshlang‘ich bilimlar	
1.	Statistika nazariyasi
2.	iqtisodiyot nazariyasi
3.	iqtisodiy tahlil
4.	oliy matematika

Ta’lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jihatidan:
TN1	statistikaning mohiyati haqida tasavvurga ega bo‘lishi kerak;
TN2	statistik kuzatish, guruhlash vazifalari, turlari va belgilari haqida tasavvurga ega bo‘lishi kerak;

Fakultet dekani	A.Alikulov
Kafedra mudiri	U.Eshmuradov
Tuzuvchi	D.M.Yorbekova

- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo‘lsa;
- fan bo‘yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o‘quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo‘yicha berilgan savollarga to‘g‘ri javob bera olsa;
- fan bo‘yicha konspektini puxta shakllantirgan bo‘lsa;
- fan bo‘yicha mustaqil topshiriqlarni to‘liq bajargan bo‘lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa meъyoriy xujjatlarni o‘zlashtirgan bo‘lsa.

d) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bolsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo‘l qo‘yilsa;
- bayon qilish ravon bo‘lmasa;
- fan bo‘yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo‘yicha matn puxta shakllantirilmagan bo‘lsa.

g) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baxo bilan baholanishi mumkin:

- fan bo‘yicha mashg‘ulotlarga tayyorgarlik ko‘rilmagan bo‘lsa;
- fan bo‘yicha mashg‘ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo‘lmasa;
- fan bo‘yicha matnlarni boshqalardan ko‘chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo‘yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yol qo‘yilgan bo‘lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Fan o‘qituvchisi haqida ma’lumot

Muallif:	**Yorbekova D.M.**– “Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasi assistenti
E-mail:	dilnab@mail.ru
Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti “Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasi
Taqrizchilar:	**S.N.Toshnazarov** - Samarqand iqtisodiyot va servis instituti “Buxgalteriya hisobi” kafedrasi mudiri, iqtisodiyot fanlari doktori, professor **M.Sh.Mardonov** – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali “Buxgalteriya hisobi va statistika” kafedrasi mudiri, i.f.b.f.d.,

Mazkur Sillabus universitet o‘quv-uslubiy Kengashning 2024 yil 29 avgustdagi 1 sonli yig‘ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus “Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasining 2024 yil 26.08 dagi 1 sonli yig‘ilishi bayoni bilan ma’qullangan.

O‘quv-uslubiy boshqarma boshlig‘i R. Ro‘ziqulov

TN3	mutloq va nisbiy ko‘rsatkichlar haqida tasavvurga ega bo‘lishi kerak;
TN4	statistik jadval va grafiklar haqida tasavvurga ega bo‘lishi kerak.
	Ko‘nikmalar jihatidan:
TN5	statistik ma’lumotlar va ularni guruhlash ko‘nikmalariga ega bo‘lish;
TN6	statistik ko‘rsatkichlarni tahlil qilish ko‘nikmalariga ega bo‘lish;
TN7	aholi turmush darajasi va uni ifodalovchi statistik ko‘rsatkichlarni hisoblash va tahlil qilish ko‘nikmalariga ega bo‘lish;
TN8	iqtisodiy jarayonlarni tahlil qilishda makroiqtisodiy ko‘rsatkichlarni qo‘llash malakasiga ega bo‘lish;
TN9	iqtisodiy jarayonlarni tahlil qilishda makroiqtisodiy ko‘rsatkichlarni statistik tahlil qilish, statistik baholash, statistik ma’lumotlar natijalarini prognoz qilish malakasiga ega bo‘lish;

Fan mazmuni		
Mashg‘ulotlar shakli: ma’ruza (M)		
M1	Statistika fanining nazariy asoslari	
M2	Statistik kuzatish	
M3	Statistik ko‘rsatkichlar	
M4	O‘rtacha miqdorlar va variatsiya ko‘rsatkichlari	
M5	Dinamikani statistik o‘rganish usullari	
M6	Iqtisodiy indekslar	
Mashg‘ulotlar shakli: amaliy mashg‘ulotlar (A)		
A1	Statistika fanining nazariy asoslari	
A2	Statistik kuzatish uslubiyati	
A3	Statistik jadval va statistik grafiklar	
A4	Statistik ko‘rsatkichlar	
A5	Statistik ko‘rsatkichlarni grafiklarda tasvirlash ahamiyati va uning afzalliklari	
A6	O‘rtacha miqdorlar. Mediana va moda	
A7	Dinamikani statistik o‘rganish usullari	
A8	Iqtisodiy indekslarning mohiyati va ahamiyati.Statistika amaliyotida iqtisodiy indekslarni qo‘llash yo‘nalishlari	
Mustaqil ta’lim (MT)		
MT1	Raqamli iqtisodiyoti sharoitida statistikani tutgan o‘rni va ahamiyati	6
MT2	Statistik kuzatish uslubiyati	6
MT3	Statistik jamlashning mazmuni va uni masalalari	6
MT4	Statistik guruhlashning mohiyati va uni ijtimoiy-iqtisodiy hodisalarni	6

	tahlil qilishda ahamiyati	
MT5	Statistik ko'rsatkichlarni grafiklarda tasvirlash ahamiyati va uning afzalliklari	6
MT6	Statistik jadval va grafiklar	6
MT7	Statistik ko'rsatkichlar	6
MT8	O'rtacha miqdorlar mohiyati va ularni iqtisodiy tahlildagi ahamiyati	6
MT9	Variatsiya ko'rsatkichlari	6
MT10	Dispersiya va o'rtacha kvadratik tafovut xossalari	6
MT11	Tanlama kuzatish mohiyati, uni qo'llash sabablari va afzalliklari	6
MT12	Kichik tanlama kuzatish mohiyati va uning o'ziga xos xususiyatlari	6
MT13	Raqamli iqtisodiyot sharoitida tanlama kuzatishni qo'llash amaliyoti	6
MT14	Regression va korrelyatsion tahlil	6
MT15	Dinamika qatorlarini tahlil qilish ko'rsatkichlari	6
MT16	Dinamikani statistik o'rganish usullari	6
MT17	Iqtisodiy indekslarning mohiyati va ahamiyati	6
MT18	Statistika amaliyotida iqtisodiy indekslarni qo'llash yo'nalishlari	6
MT19	O'zbekiston milliy hisoblar tizimi – iqtisodiy statistikaning uslubiy negizi	6
MT20	Aholi statistikasi	6
MT21	Mehnat bozori statistikasi	6
MT22	Milliy boylik statistikasi	6
MT23	Milliy daromad va milliy hisoblar tizimidagi boshqa daromad ko'rsatkichlari	4
MT24	Tashqi iqtisodiy faoliyat statistikasi	4
MT25	Moliya-kredit tizimi statistikasi	4
MT26	Aholi turmush darajasi statistikasi	4
MT27	Aholi turmush darajasini ifodalovchi ijtimoiy-iqtisodiy indikatorlar tizimi	4
	Jami soat	**152**

Asosiy adabiyotlar

1.	Xudayberdiyev U. Statistika. Darslik. –Toshkent: "Fan va texnologiyalar nashriyoti-matbaa uyi" 2021.
2.	Dusmuratov R.D.,Menglikulov B.Y.Qishloq xo'jaligida buxgalteriya hisobi va statistika asoslari. Darslik. –Toshkent: "Fan va texnologiya'' nashriyoti, 2014.
3.	Qudratov T. Qishloq xo'jaligi statistikasi. Darslik.Samarqand 2013.

Qo'shimcha adabiyotlar

1.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. "Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 52 b.
2.	Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 36 b.
3.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2022. – 416 b.
4.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5696 son Farmoni.
5.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-187-son qarori.
6.	O'zbekiston Respublikasining Qonuni. 2022-yil uchun O'zbekiston Respublikasining Davlat byudjeti to'g'risida. 2021-yil 30-dekabr, O'RQ-742-son.
7.	O'zbekiston Respublikasining Qonuni. Rasmiy statistika to'g'risida. 2021-yil 11-avgust, O'RQ-707-son.
8.	Ayubjonov A.H., Akbarova B.SH. Xalqaro statistika. O'quv qo'llanma. – Toshkent: TDIU, 2019.
9.	Rustamov Sh.M., Umarov Z.R. Statistika. Darslik. – Toshkent: "Iqtisod-Moliya", 2012.
10.	Nabiyev X., Ayubjonov A., Sayfullavev S. Iqtisodiy statistika. – Toshkent: "Iqtisodiyot", 2014.
11.	1.Назаров И.Г. « Курс социальной экономической статистики » М. – Финстатинформ,2000 г.
12.	Дмитричев И.И. " Статистика уровня жизни населения " М., Госкомстат России.1995г.

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;